

Samen werken aan een assessment door opleiding en praktijk

Assessment voor eerstejaars studenten opleiding Huidtherapie

De opleiding Huidtherapie is een vierjarige hbo-opleiding. Aan het eind van het eerste studiejaar krijgen alle studenten een assessment. Na de uitvoering is het assessment geëvalueerd op congruentie (afstemming van toets op het gegeven onderwijs, in het Engels wordt dit 'alignment' genoemd), tevredenheid van de studenten en authenticiteit. In dit artikel een kritische terugblik op de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het assessment.

Froukje Jellema en Natasha Debeus-Labohm *

■ Het eerstejaarsassessment van de opleiding Huidtherapie

In studiejaar 2012-13 heeft de opleiding het eerstejaarsassessment ontwikkeld en voor het eerst afgenomen onder alle eerstejaars studenten.

De opleiding Huidtherapie heeft een competentiegericht curriculum, gericht op een sterke relatie met de beroepspraktijk, waarin opdrachten gebaseerd zijn op kritieke beroepssituaties. De opleiding hanteert als eis dat de student het assessment (de meesterproef) van de propedeuse haalt. Het doel van het assessment is het beoordelen of de student de voor de huidtherapeut noodzakelijke competenties voldoende beheerst in authentieke beroepssituaties om de studie te kunnen vervolgen in de hoofdfase. Er hangt voor de student veel van af. De toets moet daadwerkelijk meten waar in het studiejaar aan gewerkt is. Voor de opleiding is ook de authenticiteit van belang: de toets moet een weergave zijn van taken die de student straks in de beroepspraktijk uitvoert. Om die reden zijn bij de beoordeling ook assessoren uit de beroepspraktijk betrokken. Ook is het belangrijk dat de toets en de wijze van beoordeling voor studenten voldoende transparant zijn.

■ Inhoud van het assessment

Naar aanleiding van een analyse van de inhoud van het eerste jaar is door het team bepaald welke competenties in het eerstejaars-assessment moeten worden getoetst.

Het gehele opleidingsteam heeft meegewerkt aan het ontwerpen van een drietal integrale toetsen, die samen een dag in beslag namen. De ontwikkeling van de toetsen en het onderwijs vond plaats in periode 3 van het studiejaar. Daardoor waren studenten pas laat (periode 4) op de hoogte van de inhoud van het assessment (in week 7 van periode 4) en kregen zij in de zes voorafgaande weken de laatste voorbereidende lessen. Studenten kregen een beschrijving van het assessment in een studiehandleiding. Na afloop van het assessment vulden zij een evaluatie in en schreven zij een reflectieverslag. Assessoren kregen vooraf de studiehandleiding en een beoordelaarshandleiding. Op de dag zelf was er een briefing voor assessoren waarbij de casuïstiek en de procedure werd doorgenomen. Na afloop vulden ook de assessoren een evaluatie in. De studenten werden tijdens de dag begeleid door een aantal student-assistenten.

Het assessment bestond uit de volgende drie integrale toetsen.

Integraal consult

De student voert een gesprek en laat een huidtherapeutische behandeling zien bij een simulatiepatiënt, waarna zij het patiëntendossier invult en een terugrapportage aan de huisarts schrijft. Het consult wordt geobserveerd door een docent communicatievaardigheden en een huidtherapeut. Na afloop overleggen de beoordelaars en komen zij samen, met behulp van een beoordelaarshandleiding, tot een eindoordeel. De student krijgt ter plekke feedback op de uitvoering.

Portfoliopresentatie en -gesprek

De student werkt gedurende het eerste studiejaar aan een portfolio waarin alle competenties aan bod komen. Dit portfolio wordt beoordeeld door een docent en een huidtherapeut en de student licht in een gesprek haar ontwikkeling in het eerste studiejaar toe. De beoordelaars beoordelen het portfolio en het gesprek met behulp van een beoordelaarshandleiding. De student krijgt feedback op het portfolio en het gesprek.

Foto: De Haagse Hogeschool

Timemanagement toets en digitale toets

De student maakt in beperkte tijd een weekplanning voor een huidtherapeutische praktijk, onderbouwt welke prioriteiten ze stelt en beargumenteert waarom sommige taken voorrang krijgen. Naast de opdracht timemanagement maakte de student een digitale toets, gericht op het doen van literatuuronderzoek via digitale databanken, relevante wet- en regelgeving en screening van een patiënt.

■ **Deelvragen en onderzoeksmethoden**

De opleiding wilde weten in hoeverre er sprake was van congruentie tussen toets en onderwijs, hoe tevreden studenten waren en of het assessment authentiek (voldoende op de praktijk gebaseerd) was. Voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van de toetsresultaten van de studenten, een vragenlijst onder studenten (respons 59%) en assessoren (respons 96%) en van een kwalitatieve analyse van de reflectieverslagen van een aantal studenten.

■ **Resultaten**

Het assessment vond plaats in juni 2013. Het assessment duurde voor een student een dag maar vanwege het grote aantal deelnemers was dit op vier verschillende dagen geroosterd. In totaal namen 77 eerstejaars studenten aan alle drie de toetsen deel, waren er 27 assessoren (docenten en huidtherapeuten uit het werkveld), 14 simulatiepatiënten en 4 studentassistenten betrokken.

Integraal consult

De beoordeling van het integraal consult werd gedaan door 11 huidtherapeuten en 7 communicatiedocenten die in wisselende duo's het consult beoordeelden. De communicatiedocent beoordeelde de communicatievaardigheden en de huidtherapeut de huidtherapeutische vaardigheden. Beide beoordelaars konden met elkaar overleggen. Het patiëntendossier en de terugrapportage aan de huisarts werd beoordeeld door een docent. Beoordeling van de drie onderdelen resulteerde in een eindcijfer.

In totaal haalden 61 studenten (78,2%) een voldoende.

Een opmerking van een student tijdens de evaluatie is dat de simu-

latiepatiënten soms verschillend reageren tijdens de behandeling, waardoor het consult door de ene student lastiger wordt ervaren dan door de andere. Een aantal studenten merkte op dat het er vanaf hing door welke beoordelaar je beoordeeld werd: de ene was veel strenger dan de ander. Eén student geeft aan dat het belangrijk is dat er één richtlijn voor de beoordeling komt. Soms is het studenten niet duidelijk waarom ze op een bepaalde manier beoordeeld zijn.

De betrouwbaarheid van de beoordeling hangt onder andere af van de voorbereiding van de assessoren. Zij zijn redelijk positief over hoe ze vooraf zijn geïnformeerd (een gemiddelde score van 3,85 op een schaal van 0 tot 5). Het was duidelijk wat van hen verwacht werd (een gemiddelde score van 3,65) en hoe ze moesten beoordelen (3,62), hoewel dit nog beter had gekund. De assessoren gaven aan dat ze zelf graag een 'generale repetitie' hadden gehad.

Portfolio

Voor de portfoliopresentatie slaagden 62 studenten (81%). De beoordeling werd gedaan door in totaal 19 beoordelaars, zowel huidtherapeuten als docenten. Deze beoordeelden in telkens wisselende duo's.

Opdracht timemanagement en digitale toets

De beoordeling werd gedaan door drie docenten, die ieder een eigen onderdeel beoordeelden. Slechts vier studenten haalden een onvoldoende voor dit onderdeel (5%).

■ Congruentie van toets met onderwijs

Studenten zijn gematigd positief over de afstemming van het assessment op het onderwijs. Zowel wat betreft het kunnen laten zien wat je kunt (3,54) als de representativiteit van wat gedurende het studiejaar geleerd is (ook 3,54), kan dit nog wel verbeterd worden. Eén student merkt op dat de opdrachten niet aansloten bij waar ze het hele jaar op geoefend hadden. Assessoren vinden dat studenten in het assessment kunnen laten zien wat ze kunnen (4,08, met een standaarddeviatie van ,84).

Studenten hebben de voorbereiding van het assessment als minimaal ervaren, waardoor zij zich onzeker en soms zelfs angstig voelden in de aanloop naar het assessment. Een aantal citaten uit de reflectieverslagen:

'Ik was best zenuwachtig, omdat ik eigenlijk niet wist wat ik moest verwachten.'

'Ik had me beter willen voorbereiden op het assessment. Als ik eerder was geïnformeerd over het assessment, weet ik zeker dat ik beter had gepresteerd.'

'De aanloop naar deze dag gaf al veel spanning. Ik was zenuwachtig voor deze dag, omdat ik niet wist hoe het in zijn werk zou gaan. Ik wist wel wat ik moest doen, maar niet of het zwaar of makkelijk zou zijn.'

Studenten geven in de vragenlijst aan dat zij zich weliswaar goed hebben voorbereid maar dat het onderwijs hen niet goed voorbereidde en dat de informatie niet altijd duidelijk of op tijd was (zie Tabel 1). Het was onduidelijk wat precies van hen verwacht werd. De assessoren hadden soms het idee dat studenten niet goed voorbereid waren. Iemand suggereerde een proefassessment te houden om voor meer duidelijkheid te zorgen.

Tabel 1: mening studenten over de voorbereiding op het assessment

Criterium	Gemiddelde (0-5)	Standaarddeviatie
Voorbereiding tijdens de studieloopbaan-begeleiding	2,91	1,05
Voorbereiding in onderwijs van jaar 1	2,50	,84
Duidelijke studiehandleiding	3,54	,86
Duidelijke verwachtingen	2,78	1,05
Duidelijke beoordelingswijze	3,22	1,15
Ik heb me goed voorbereid	4,02	,75

Assessoren is gevraagd of de timing van het assessment, op het eind van het eerste jaar, goed is. Dat bleek zo te zijn (4,38).

■ Tevredenheid

Zowel studenten als assessoren is gevraagd hun mening te geven over de uitvoering (Tabel 2).

Tabel 2: mening studenten en assessoren over de uitvoering van het assessment

Criterium	Gemiddelde (0-5)	Standaarddeviatie
Duur van het assessment	2,50	3,85
Organisatie van het assessment	3,72	4,08
Rol van de student-regisseurs	4,24	4,35
Feedback na consult zinvol	4,13	4,56
Feedback na portfoliogesprek zinvol	3,78	4,21

Veel studenten vonden dat het een lange dag was en ze op het eind van de dag moe waren en hun concentratie weg was. Uit de reflectieverslagen:

'Ik vond het een heel stressvolle en lange dag. Ik zou dit niet graag nog een keer willen doen als opdracht.'

'Na deze hele dag ben ik erachter gekomen dat ik mij niet zo druk moet maken om alles. Het viel echt reuze mee. Alles was goed geregeld en alles wees zich eigenlijk vanzelf. Ik vond het een leerzame, maar ook echt een leuke dag. Ik ging met een goed gevoel naar huis.'

Over de organisatie zijn studenten en assessoren tevreden, hoewel ook hier ruimte is voor verbetering. Bij het assessment waren student-assistenten betrokken, om de studenten te begeleiden. Studenten en assessoren zijn hier erg tevreden over.

De feedback die na afloop wordt gegeven is soms verwarrend en demotiverend voor studenten:

‘Na dit gesprek voelde ik me onzeker. Ik vond dat ik meer negatieve feedback had gekregen dan positieve en daarom denk ik dat ik dit onderdeel niet heb gehaald.’

■ Authenticiteit

Het consult wordt door studenten gezien als een zinvol onderdeel. Het portfoliogesprek vinden ze ook zinvol, alhoewel iets minder, maar de opdracht timemanagement en de digitale toets vinden ze minder zinvol. Deze scores kunnen een indicatie zijn voor de mate waarin studenten de opdrachten als authentiek herkennen. Met name het consult wordt herkend als een vaardigheid die ze ook in de beroepspraktijk gaan doen en dus zinvol is om te toetsen. Ook de assessoren vinden het consult erg zinvol (een score van 4,9 op de deze vijf puntsschaal). Het portfolio krijgt van de assessoren een score van 4,0 en is daarmee ook zinvol volgens hen. Het assessment werd authentiek door de aanwezigheid van een simulatiepatiënt. Tijdens het onderwijs oefenen studenten doorgaans op elkaar, wat minder ‘echt’ is. De authenticiteit werd ook verhoogd doordat bij het consult en het portfolio huidtherapeuten uit het werkveld betrokken waren. Bij het portfoliogesprek konden zij bijvoorbeeld vragen stellen die relevant waren voor de praktijk. De beoordelaars gaven verder aan dat de casus die bij het consult gebruikt werd, een authentieke casus was die ook echt in de praktijk voorkomt.

Tabel 3: mening studenten en assessoren over de authenticiteit van het assessment

Criterium	Gemiddelde student	Gemiddelde assessor
Consult zinvol onderdeel	4,35	4,94
Toegevoegde waarde simulatiepatiënt	3,93	4,61
Portfolio zinvol onderdeel	3,41	4,00
Portfoliogesprek zinvol onderdeel	3,50	4,21
Time-management zinvol onderdeel	2,80	-
Schriftelijke (digitale) toets zinvol onderdeel	3,02	-

■ Conclusies

Betrouwbaarheid

Studenten geven aan dat het uitmaakt door wie ze beoordeeld worden op het onderdeel communicatie bij het integraal consult. Het kan zijn dat er meer individuele interpretatie mogelijk is bij het beoordelen van communicatie dan bij huidtherapeutische vaardigheden. Het kan ook zijn dat beoordelaars onvoldoende getraind zijn.

Congruentie

Studenten ervaren weinig afstemming tussen toets en onderwijs. Dit is enerzijds te verklaren door de ervaring dat eerstejaars studenten niet veel verder vooruit kijken dan één blok (10 weken) en dus in het begin van het jaar niet gericht waren op dit assessment in de laatste periode. Anderzijds was de exacte inhoud van het assessment gedurende een groot deel van het studiejaar nog onbekend, zodat het onderwijs wellicht inderdaad onvoldoende in lijn was met de uiteindelijke toets.

Tevredenheid

Studenten en assessoren zijn over het algemeen tevreden over de uitvoering van het assessment. De studenten vragen wel om meer informatie voorafgaand aan het assessment. Feedback na een deelttoets wordt gezien als zinvol, met name bij het consult, maar kan demotiverend zijn wanneer het negatief is en de student nog wel de andere deelttoetsen moet maken. Het leereffect van feedback zou op een eerder moment in het onderwijs voldoende plek moeten hebben (bijvoorbeeld bij een proefassessment voor studenten) aangezien het doel van het assessment zelf is om te komen tot een oordeel over het niveau van de student.

Authenticiteit

Het consult en het portfolio-assessment waren authentieke toetsen: er werden verschillende competenties beoordeeld in een beroepsspecifieke situatie. Studenten en assessoren zien dit ook als zinvolle onderdelen van het assessment. De betrokkenheid van professionals uit het werkveld hielp om de opdrachten authentiek te maken. Bij de opdracht timemanagement en de digitale toets waren geen beoordelaars uit het werkveld betrokken. Dit onderdeel werd als minder zinvol ervaren. Bovendien was de toets niet onderscheidend omdat vrijwel iedereen hem haalde.

■ Aanbevelingen

Betrouwbaarheid

- De betrouwbaarheid van het beoordelen kan omhoog indien er een generale repetitie plaatsvindt. Hierbij wordt in een bijeenkomst de beoordelaarshandleiding doorgenomen en een groot deel van het assessment nagespeeld. De assessoren stemmen dan de beoordeling met elkaar af.

Congruentie

- Om de congruentie te waarborgen is het belangrijk om een assessment voor de start van het studiejaar te ontwikkelen. Eerst dient de eindtoets (welke competenties willen we toetsen en op welk niveau?) ontwikkeld te worden en aan de hand daarvan wordt het onderwijs ingevuld.
- Bij de start van het studiejaar moeten studenten herhaaldelijk horen en zien dat ze werken aan het succesvol afleggen van het assessment aan het eind van het studiejaar.

Foto: De Haagse Hogeschool

- Een proefassessment (eventueel in delen) zou als formatieve toets in het onderwijs moeten zijn ingebed.

Tevredenheid

- De student krijgt geen feedback tijdens het assessment, omdat dit een 'assessment of learning' is en geen 'assessment for learning'.

Authenticiteit

- Het betrekken van het hele docententeam bij de ontwikkeling van het assessment is een sterk punt. Zo is gewaarborgd dat alle disciplines aan bod komen tijdens het assessment, wordt het commitment onder docenten verhoogd en kunnen zij studenten beter begeleiden in de voorbereiding.
- Het is belangrijk dat de simulatiepatiënten een beeld hebben van de huidtherapeutische praktijk en de huidaandoening die ze moeten simuleren.

- Huidtherapeuten uit de praktijk moeten meer betrokken worden bij de ontwikkeling van het assessment en wellicht ook bij het onderwijs. Een prettige bijkomstigheid daarvan is dat het werkveld meer bij de opleiding betrokken is en daarmee de relatie met het werkveld goed onderhouden wordt.

Concluderend is het assessment een goed instrument, want:

- Meerdere beoordelaars kijken vanuit verschillende perspectieven naar de competenties van de student.
- De student kan op integrale wijze laten zien waar ze het hele jaar aan gewerkt heeft.
- Het assessment biedt opleiding en professionals uit de praktijk een uitgelezen kans om samen te werken, wat niet alleen leidt tot verbetering van het assessment zelf, maar ook tot kruisbestuiving van opleiding en werkveld.

* Beide auteurs werken bij de opleiding Huidtherapie van de Academie voor Gezondheid van De Haagse Hogeschool.

Dr. Froukje Jellema is hogeschoolhoofddocent en onderzoeker in het lectoraat Duurzame Talentontwikkeling.

Drs. Natasha Debeus-Labohm is docent en coördinator van het assessment.